

НИКОС
КАЗАНДЗАКИС

Змия и лилия

enthusiast
| VINTAGE

Νίκος Καζαντζάκης
Όφις και Κρίνο
© Niki Stavrou

Νίκος Κазандзакис
ЗМІЯ И ЛІЛІЯ

© Иван Б. Генов, превод, 1981, 2018
© Виктор Паунов, художник на корицата, 2018
© **Enthusiast** – запазена марка на „Алто комюникейшънс
енд пбблишинг“ ООД, 2018
ISBN 978-619-164-274-8

НИКОС КАЗАНДЗАКИС

Змия и лилия

*Превод от гръцки
Иван Б. Генов*

enthusiast
| VINTAGE
София • 2018

I

2 май

Днес отново имам треска. Тръпки преминават по цялото ми тяло – нещо се раздира и се изопва в ума ми – сякаш рязко се отпуска пружина, сякаш някаква неукротена мисъл стремително се разгръща зад челото ми.

Уханието на тялото ѝ все още се разнася и бавно отмира около мен, и прониква все по-навътре и навътре в плътта ми, и опива душата ми. Някой ме подтиква да изтичам и да я настигна, да ѝ кажа да се върне и да седне на коленете ми и да ми даде отново устните си.

Алените ѝ устни ми изглеждат като две големи капки кръв и когато се навеждам към тях и ги целувам, във вените ми протича някакъв див копнеж, някакъв инстинкт от първобитна епоха на людоеди – и настръхвам цял, – струва ми се, че смуча човешка плът, от която капе кръв.

3 май

Донякъде съм по-спокоен днес. Довечера тя няма да дойде. Желая я и се страхувам от нея. Странно е

това, което чувствам към нея. Към това гъвкаво тяло и към големите очи, и към алените, кървави устни.

Една вечер седнах тъжен в градина извън града. Почувствах, че душата ми очаква някого. Извърнах глава и я видях. Вървеше под дърветата, усмихната и красива. Някаква ръка ме подтикна. О, спомням си: подтикна ме някаква всемогъща ръка. Приблжих се към нея, казах ѝ името си – име на известен художник – и я помолих да ми позволи да я нарисувам.

Обикнах я и тя ме обикна. Вечната, монотонна, хармонична песен!

И сега искам да идва и да отпуска връз мен това тяло с големите очи и кървавите устни, и да изпълва стаята ми с опиянението и заплахата на щастието. Да идва и да сковава всичките ми нерви и тялото ми да бледнее от изнервящата и смъртоносна ласка на копнежа. Там, където ме целува, по цели дни чувствам болка – като от обгаряне. Отровна сладост протича от устните ѝ в моите и сковава напълно мисълта ми и цялата ми плът.

Когато си отива и започвам да рисувам, изпод ръката ми изскачат някакви странни и екзотични линии, някакви порочни съчетания на светлини и сенки и блънвания на цветове. Безкрайни и тихи морета, облаци с чудновата форма, които бягат по небето и се снижават на хоризонта, и затъмняват странни, големи, залязващи слънца...

5 май

Ти се появи в душата ми и аз знаех, че ще дойдеш. И Те очаквах. Очаквах Те, както земята през зимата, замръзнала и пуста, страда и очаква. Ти си пролетта и идеш, и пристъпваш бавно-бавно в душата ми. По стъпките Ти се разтварят, разцъфват и ухаят мислите ми. Под нозете Ти израства и се усмихва цветът на надеждата. Дъхът Ти, топъл и утешителен, минава над душата ми и мечтите ми се пробуждат от вцепенението на сухите зими, и Те виждат без изненада, и Ти се усмихват. Знаеха, че ще дойдеш. Някакви птици отварят очи вътре в мен и размахват криле. А Ти се усмихваш и пристъпваш полека-лека – царица в душата ми.

Полека-лека пристъпваш в душата ми с гордостта на розите и прелестта на големите бръшляни, и с мълчаливото свеждане на срамежливите теменужки. И една безкрайна целувка настръхва, простира се и потрепва в тялото ми. Чувствам го – Ти си Пролетта, о, Избранице, о, Благословена, а аз съм земята, голямата и порочна майка, която разтваря недрата си и очаква.

10 май

Ела... някаква тайнствена носталгия превива душата ми и един бял копнеж се загнездва във великия мрамор и ме повлича. Ела с мен. Ще легнем под мраморната хармония, ще сплетем ръце и долу пред нас

ще бъде грешният град, а отвъд, над водите, ще гледаме как теменужките се ронят в залеза.

Теменужките се ронят в залеза и цветовете празнуват там долу. О, Многообична, краката ми се подкосяват от копнеж и на устните ми празнуват целувките. Всесилна, радостта от живота прелива в гърдите ми. И Любовта опива душата ми с тайнственото вино на пролетите и на бълнуванията.

О, Многообична, тази вечер душата ми празнува и погледни – от Керамик се изкачва и се приближава свещеното шествие, радостно и шумно – като вълна, която се надига с песен и целува влюбена красивите скали.

О, Любима, о, Богиньо, възправи се върху мрамора и се усмихни. Това са Великите Панатенеи на любовта ми. Бляновете ми, облечени празнично, тръгнаха от некропола, преминаха Дипилон и полека-лека се изкачват по Свещената скала. И в ръцете си държат красив и скъпоценен, и изкусно изтъкан Свещения Пеплос. Дни и нощи мислите ми, влюбени труженички, се свеждаха над него и го везяха. Нощем, под лунното вълшебство, денем, сред пламенната любов на слънцето, се свеждаха и го везяха.

О, Любима, о, Богиньо, възправи се върху мрамора и се усмихни. Победата стои на ръката Ти. Тялото Ти е слонова кост и блести сред нощта. А долу в нозете Ти се навива на кълбо голямата змия – подземният Бог, който пръска благата от дълбините на земята. Колоните се издигат горди и белоснежният разцвет на мрамора оживява, и отново идат по фриза всички богове, и отново върху метопите избухва войната между лапитите и кентаврите.

НИКОС КАЗАНДЗАКИС
ЗМИЯ И ЛИЛИЯ

Превод *Иван Б. Генов*
Редактор *Мария Чунчева*
Художник *Виктор Паунов*
Коректор *Русанка Одринска*
Предпечат *Лиляна Карагьозова*

Гръцка. Второ издание.
Формат 84 × 108/32
Печатни коли 5,5
ISBN 978-619-164-274-8

Издава

enthusiast

Запазена марка

на „Алто комуникайшънс енд пбблишинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ №20, тел. 02/ 943 87 16
e-mail: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

www.bookstore.enthusiast.bg

Печат АЛИАНС ПРИНТ

НИКОС КАЗАНДЗАКИС

Змия и лилия

Понякога, не зная защо, чувствам все повече, че сме шутове на невидими сили. Артисти, играем комедията на живота и ги забавляваме. Чувствам, че е време да строшим оковите си, да смъкнем завесата и да провъзгласим мъката, проклятието и голямата анатема. Радостта, любовта и вярата, привидения от нощта на ума, угаснаха при първата кървава усмивка на зората. И вече не ни остава нищо друго освен умората, проклятието, изтощението на ума и мъката на Истината. Орелът на Прометей не е мъртъв, защото е вечен, но усмивката, цъфтяща по всички мрамор и в целия живот на наивните ни предшественици, днес е станала ужасната загадка на челюстите по мъртвешките глави на Хамлет. Живеем, борим се, прегръщаме, мразим – нещастни същества – и внезапно пръстта се разтваря изпод краката ни и падаме един върху друг негови, бледи и отчаяни. Никаква надежда.

www.enthusiast.bg

9 786191 642748

Цена 10,00 лв.